

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Doctrina imperiove præstantes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A **magnum** Lagi superstitio ex dæmonis apparitione, qui iusserat, ut apud Eustathium est, mitti navem, que appulit Phocidi, & accepto inde oraculo Sinopen accessit, indeque Jovis Serapidis simulachrum transtulit, quod quidem cujusnam esset materiæ discerni non poterat: nempe ut chaos ipsum, cujus symbolum erat, præ se ferret. Et quod illi simulacrum in templo Alexandria ita vastum erectum est, ut dextra unum parietem, alterum læva perfringeret, ex omnibus metallorum lignorumque generibus compositum ferebatur, ut nihil non complecteretur: quod terra vel proferat, vel intra viscera abditum occultarit.

Ue & apud Spartanos, Messenios, Boeotios.

LOCUPLETATIO. CAP. V.

EA autem potissimum de causa Serapis in cultu erat, quod persuasum mortalibus fuit, inde locupletiores divitiis obvenire. Ait enim Pfellus, dæmonas nobis sæpe divitiis polliceri. Porphyrius magnorum dæmonum principes Sarapin & Proserpinam agnoscit. Nam omnino qui apud Ægyptios Serapis, apud Græcos Pluto est. Pluto idem qui Divitiarum Deus. Hinc avarissima meretrix apud Catullum sollicita est, ut ad Serapin deferatur, cui preces alleget, divitiis & opes petitura: quod is dæmonum princeps locupletandis supplicibus dare operam, ejus superstitionis errore crederetur, atque ideo gestare calathum, de quo paulo post plura, unde bona hæc liberalissime depromerentur, nunc pauca hæc pro re sufficiat attigisse.

Plato h. v. Crætylo. To δὲ πλάττω vos ὀνομαζέμεν κατὰ τῆν τὴν πλάττω δόσιν.

LUCRUM. CAP. VI.

ESt & lucri signum caput, verum id apud conjectores: illi enim capitis magnitudinem insolitam, per nocturnam imaginem oblatam, divitiarum accessionem significare tradunt; propterea quod vulgo numi, ut apud Artemidorum est, Capita vocantur.

Plutonia vero nomen ob divitiarum largitionem. Idem Lucianus in Timone.

SALUS. CAP. VII.

Rceptum etiam est apud omnes, ut caput pro salutis hieroglyphico ponatur, idque in extremo discrimine commendare, id adjuvare, id devovere. Hinc totiens apud Homerum ea loquendi figura, ἐπ' ὀδυσσῆϊ, κἀδὲν, ἐπ' εὐμοίῳ κἀδὲν. Hinc Tib. Gracchus cum salutem suam populo commendaret, manu capiti superposita ire perrexit in Capitolium, quod illi male vertit, interpretantibus inimicis, eum ei signo diadema sibi deposcere. Tale aliquid apud Aristophanem Acharnanibus legas, dicente Dicaeopoli: *Et si non iusta profatus fuero, manu supra caput imposita, quæque universus approbet populus.* Sed & portenta huic subscribunt significationi, tacta siquidem de cælo Cæsarum æde, capita omnibus statuis simul dedicerunt, quo quidem ostento præmonstratum est Cæsarum progeniem unacum Nerone ejus gentis ultimo defecturam.

Artem. l. i. cap. 18. Sueton. in Galb. c. 1. Portentum ex manu capilli superposita

DOCTRINA IMPERIOVE PRÆSTANTES.

CAP. VIII.

Antiquum autem fuit institutum eos honore numismatum decorare, qui vel doctrina vel impetrio cæteris antecellerent. Quare Mitylenæi Sapphus imaginem numis impressere, Homerum Chii, auctore Strabone. Horum exemplum secuti Mantuani principes, Maronis sui speciem in numis aliquamdiu expressere, non immerito sibi alumno eo applaudentes, qui Venetiam universam sui nominis celebritate sempiternæ gloriæ commendavit. Plurimum vero Principum imagines proferturati per ejusmodi monumenta innotuere, neque numis tantum, verum etiam gemmis expressæ ut tot statuarum memoriam, quibus non suam tantum similitudinem humano habitu insignem esse voluerunt, verum etiam facies suas diis adscribi, utque ipsi eorum nominibus vocitari se jufferint, prætereamus. Longe illud simplicius, quod Octavianus Augustus numum cudit, in quo singula ex utraque facie capita, atque ea quidem pulcherrime elaborata, eorum alterius inscriptio est, **DIVOS JULIUS**, alterius, **AUGUSTUS DIVI F**, quam quidem inscriptionem multis aliis in monumentis usurpavit, ut in lapidibus, qui ruinarum injuriam effugerunt, passim Romæ legitur; cui ut adblandiretur Maro, Æneidos sexto, Divi eum genus appellavit; in Antiquissimis enim Romanæ Bibliothecæ codicibus habetur, **AUGUSTUS CÆSAR DIVI GENUS**. Idem cum Sphinx gem repudiasset, qua tabellas signare solitus erat, non sine multorum conviciis, qui ænigmata illum miltitare cavillabantur, Alexandri aliquamdiu imagine signavit, quoad sua demum uti collibuit cū

Ue Domitianus qui se Deum & dominum asserens, statuas aureas, ac argenteas sibi in Capitolio poni volebat. Sueton. in eod. cap. 17. Octavianus Augustus. Sueton. in Augusto cap. 50. Imago Alexandri.

authoritatis jam validissime corroborata, clarissimusque haberetur. Quin ea signare, qui quoque subsecuti principes, perseverarunt.

PROSPERITAS. CAP. IX.

Quod vero pertinet ad Alexandri imaginem, persuasum olim fuit, pervulgata inter homines opinione, illi prospere omnia successura, omnesque ejus actiones adjuvari, qui Alexandrum vel auro vel argento expressum gestaret, adeo ut Macriana familia, quam suo tempore nobilissimam Romae fuisse Trebellius attestatur, Alexandri effigiem consueverit habere quasi familiarem, apud viros quidem in auro vel argento, apud mulieres in reticulis, & dextrocheriis, & in annulis, & in omnium ornamentorum genere. Quin & Antoninus Severi filius Alexandri studiofissimus fuit, cujus imagines cum passim renovasset, mortales, ut huic ejus studio adularentur, statuas aliquot erexere, quae uno corpore facies duas gestarent, Alexandri scilicet & Antonini. Quam quidem superstitionem Chrysofostomus acerrima insecutus increpatione: nam & eo tempore abusus hujusmodi circumligandi aurea Alexandri Macedonis numismata capiti vel pedibus, aut erri nondum potuerant.

DIVINA PROVIDENTIA. CAP. X.

In Theodosii & aliorum, qui eo seculo fuerunt Imperatorum insignibus, in atrio praesidis Theodosios nuncupati argumentum hoc pictum spectabatur, cujus exemplum in quodam ejus militiae ordinum, officiorumque canone descriptum Romae apud Maestros inspexi. Tabula est libris quodam ordine dispositis onusta, quorum nonnulli syllabariis quibusdam notis inscripti sunt, quibus per compendium contentae in eis rationes indicabantur, alii nihil praescriptum habent. Supra tabulam fastigium attollitur, in media cujus facie genii duo latum sustentant orbem, in quo caput inlar humani, cujus ita inscriptio est, DIVINA PROVIDENTIA. In angulis vero tabula, quae descriptos, uti diximus, libros continet, singulis capita singula sunt apposta, quorum superius a dextera inscriptionem circumductam ostendit, VIRTUS, alterum a laeva, SCIENTIA, inferius a dextera, AURORITAS, quartum a laeva, FELICITAS. Quod quidem, ut puto, innuit rerum omnium gerendarum summam a Deo primum emanare: eumque conciliandum in primis, ut nostra omnia foveantur. Mox necessariam esse virtutem, quippe animosum, aptum, & idoneum esse debere hominem, qui praecleara sit facinora aggressurus. Verum virtutem solam parum prodesse, nisi accellerit & disciplina, cujus scientia eruditi, & tempora & occasiones internoscimus. Sed enim & haec, & illa vix sufficient, nisi & autoritas adjuncta fuerit, qua milites populique sub imperio contineantur, justique non contanter exequantur. Unde legas de Vespasiano, cum esset jam a militibus salutatus Imperator, autoritatem & quasi majestatem quamdam inopinato scilicet, & adhuc novo principi defuisse, quae non prius accesserit, quam e plebe quidam luminibus orbatus, item alius debili crure, sedentem pro tribunali pariter adissent, orantes, ut Tranquillus ait, opem valetudinis demonstratam a Serapide per quietem, restitutumque oculos, si inspiciisset: confirmatumque erus, si dignaretur caecum contingere, cumque vix fides esset rem ullo modo successuram, ideoque ne experiri quidem auderet, extremo hortantibus amicis palam pro concione utrumque tentavit, nec eventus defuit, atque ita, quod primum desiderabatur, autoritatem indeptus est. Sed & quarta necessaria est, felicitas quippe: licet enim animis valeas, experientia sis eruditus, autoritateque communis, nisi tibi res feliciter cedat, rure plerumque omnia, & elabi in irritum experieris. Addita hinc & altera tabula cum eisdem libris & librorum notis, & genii in fastigio orbem cum capite sustinentibus, sed angulares circuli affixi adscripta habent nomina singula singuli, VER, AESTAS, AUTUMNUS, HYEMS: ut scilicet admoneamur, diligenter nos animadvertere debere, ut suo quoque tempore agantur, procurenturque.

MUSA. CAP. XI.

Nudum autem mulieris caput, quale Nympharum fingunt, nullis gestaminibus appostis, quae hieroglyphici notitiam afferre solent, sed quod comam habeat nonnumquam ab occipio modo comprehensam, nonnumquam in humeros negligenter diffusam, Diodorus Musae hieroglyphicum esse contendit: cujus dicto standum, cum in hujusmodi rebus indagandis non incuriosus fuerit, tamen nonnumquam sententiam ex vulgo mutuatur.

TER-